

2: Polazne informacije

1. Često postavljana pitanja o Konvenciji o pravima djeteta

O čemu je riječ?

Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta međunarodni je ugovor o ljudskim pravima koji uređuje prava mladih. Usvojila ga je Opća skupština Ujedinjenih naroda 1989. godine. Konvencija se sastoji od 41 člana o pravima mladih, jedan član o javnoj osviještenosti i obrazovanju te 12 članova o tome kako kontrolisati, ratificirati i primjenjivati Konvenciju. Konvenciju o pravima djeteta usvojilo je više zemalja nego bilo koji drugi međunarodni ugovor o ljudskim pravima. Do decembra 2008. Konvenciju su potpisale i ratificirale 193 zemlje.

Šta je dijete prema Konvenciji o pravima djeteta?

Prema UN-u pojam „dijete“, odnosi se na sve mlade ljude ispod 18 godina, osim ako se punoljetnost (tj. dob kad je osoba pravno priznata kao odrasla osoba) ne stekne ranije. Ovo je navedeno u prvom članu Konvencije.

Kako djeluje Konvencija?

Iako Konvencija nije proizašla iz nacionalnog prava, načela Konvencije moraju se odražavati u nacionalnom zakonodavstvu, politikama i programima zemalja koje su je potpisale i ratificirale. Vlade također moraju podnositi redovne izvještaje Ujedinjenim narodima o njihovom napretku u primjeni Konvencije. Sistem izvještavanja pritišće vlade da poštuju prava mladih ljudi.

Utječe li Konvencija na naše živote?

Ratificirajući konvenciju, Vlade su se obavezale poštovati prava osoba mlađih od 18. godina da učestvuju u odlukama koje se odnose na njih, da prežive i da ih se štiti od zla. Član 4 kaže, kad Vlade usvoje Konvenciju, one će poduzeti „prikladne mjere“ da je provode. Isto tako kaže da će glede ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava, države stranke preduzeti takve mjere u što širem opsegu svojih raspoloživih sredstava. Jednom kad znamo šta Konvencija preporučuje, možemo djelovati tako da osiguramo da ta prava postanu pravila koja će odrediti kako se odnosi prema mladim ljudima.

2. Dječja prava - dio procesa ljudskih prava

Konvencija o pravima djeteta je historijski instrument ljudskih prava koje je naišao na najveće prihvatanje širom svijeta. To su ratificirale sve zemlje (osim dvije), i time postavili djecu i njihova prava u centar nastojanja da se uspostavi univerzalna sprovedba ljudskih prava. S ratifikacijom ovog instrumenta, nacionalne Vlade su se obavezale na zaštitu i osiguravanje prava djece. U isto vrijeme, one su izrazile želju da se drže same odgovornima prema sebi i prema međunarodnoj zajednici.

Konvencija o pravima djeteta zasniva se na različitim kulturnim tradicijama i pravnim sistemima.

To je univerzalno priznat skup standarda i obaveza o kojima se ne može pregovarati. To određuje - bez ikakvog oblika diskriminacije - osnovna ljudska prava za svu djecu širom svijeta.

- pravo na život
- pravo na razvoj nečijeg punog potencijala
- pravo na zaštitu od štetnih uticaja, zlostavljanja i eksploataciju
- pravo da u potpunosti učestvuju u porodičnom, kulturnom i društvenom životu

Svako pravo koje je zapisano u Konvenciji nerazdvojivo je od ljudskog dostojanstva i skladnog razvoja svakog djeteta. Konvencija štiti dječija prava postavljajući standarde u